

Sygn. akt: IV RC 360/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2024 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Grażyna Kursa

Protokolant: Hanna Beer

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 marca 2024 roku w R.

sprawy z **powództwa małoletniego K. K. działającego przez ojca M. K.**

przeciwko E. Ś.

o podwyższenie alimentów

oddala powództwo.

Sygn. akt IV RC 360/23

UZASADNIENIE

Małoletni powód K. K. działający przez ojca M. K. domagał się od pozwanej E. Ś. podwyższenia alimentów z kwoty po 150 zł do kwoty po 700 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu żądania strona powodowa wskazała, że obowiązek alimentacyjny uregulowano wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek (...) w R. z dnia 17 sierpnia 2016 roku w sprawie II RC 598/16. Od daty ustalenia wysokości alimentów nastąpił wzrost kosztów utrzymania małoletniego powoda z uwagi na jego ogólny rozwój oraz rozpoczęcie nauki w szkole. Ojciec małoletniego realizuje swój obowiązek alimentacyjny czyniąc osobiste starania na rzecz małoletniego. Jest zatrudniony w Hucie (...) w O., z tego tytułu osiąga dochód 2700 zł netto miesięcznie, posiada zadłużenie komornicze powstałe za czasów trwania małżeństwa z pozwaną. Pozwana nie partycypuje w kosztach utrzymania małoletniego poza przekazywaniem alimentów oraz kupowaniem prezentów z okazji urodzin, czy świąt. Wedle wiedzy strony powodowej pozwana otrzymuje rentę socjalną, a także pracuje jako ochroniarz przy ochronie marketów. Nie posiada na utrzymaniu innych osób. (k. 3-6).

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości, wskazując, że jej możliwości zarobkowe i majątkowe nie pozwalają na podwyższenie alimentów na rzecz małoletniego powoda. Pozwana jest osobą niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym, co znacznie ogranicza jej możliwości zarobkowe. Ponadto wymaga wsparcia środowiskowego w samodzielnej egzystencji. Pozwana otrzymuje rentę socjalną w kwocie 1100 zł miesięcznie oraz zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 215 zł miesięcznie. Wobec pozwanej prowadzone są egzekucje komornicze. Po dokonaniu potrąceń przez komornika pozostaje jej do życia ok. 500 zł miesięcznie. (k. 33-36)

Na rozprawie w dniu 5 marca 2024 roku strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska procesowe (k. 181).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Małoletni powód K. K. ur. (...) pochodzi ze związku małżeńskiego M. K. i E. Ś. (poprzednio K.). Oprócz małoletniego powoda strony mają pełnoletniego syna D. K..

Na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek (...) w R. z dnia 17 sierpnia 2016 roku w sprawie o sygn. akt II RC 598/16 orzeczono rozwód rodziców małoletniego powoda. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi synami powierzono ojcu, pozostawiając matce prawo do współdecydowania o istotnych sprawach dzieci. Na obie strony nałożono obowiązek ponoszenia kosztów utrzymania i wychowywania małoletnich z tym, że zasądzono od pozwanej na rzecz K. K. alimenty w kwocie po 150 zł miesięcznie oraz na rzecz D. K. alimenty w kwocie 200 zł miesięcznie.

W dacie ustalenia ostatnich alimentów małoletni powód uczęszczał do przedszkola. Ojciec małoletnich zatrudnił się przy różnych pracach dorywczych z tego tytułu otrzymując ok. 350 zł miesięcznie. Oprócz tego otrzymywał 1000 zł miesięcznie tytułem świadczeń 500+, a także zasiłek rodzinny w kwocie 235 zł miesięcznie. Ojciec małoletnich otrzymał również przydział na mieszkanie socjalne. Pozwana w tym czasie nie pracowała, z powodu stwierdzonego upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym pobierała rentę socjalną w kwocie ok. 600 zł miesięcznie. W toku postępowania pozwana wyraziła zgodę na zasądzenie alimentów w kwocie po 300 zł na dwoje dzieci.

(dowód: akta Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek (...) w R. w sprawie II RC 598/16 – w szczególności sprawozdanie w wywiadu środowiskowego k. 51-54, protokół k. 78-79, wyrok k. 81-81v)

Obecnie małoletni powód jest uczniem szkoły podstawowej. Należy do klubu sportowego (...), gdzie uczęszcza na dodatkowe zajęcia z piłki nożnej. Mieszka razem z ojcem w mieszkaniu socjalnym. Miesięczne koszty utrzymania małoletniego przedstawiają się następująco: wyżywienie – 400 zł, obiady w szkole – 100 zł, środki czystości, kosmetyki – 50 zł, odzież i obuwie – 150 zł, lekarstwa, witaminy – 30 zł, bilety autobusowe – 20 zł, kieszonkowe – 50 zł, składka klubu piłki nożnej – 70 zł, telefon – 30 zł, media oraz czynsz – 220 zł.

Ponadto do usprawiedliwionych potrzeb małoletniego należą również: wycieczki szkolne – 50 zł na semestr, przybory szkolne, zeszyty – 100 zł rocznie, kino i inne rozrywki – 200 zł rocznie.

Małoletni jest dzieckiem ogólnie zdrowym. Utrzymuje kontakt z pozwaną.

Ojciec małoletniego ma 43 lata, jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę jako operator systemu pakowania w (...) S.A. w K. Oddział Huta (...) w O. i z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie w wysokości ok. 5000 zł miesięcznie, jednakże z uwagi na potrącenia komornicze z tytułu zadłużenia mieszkania oraz kredytu do wypłaty otrzymuje ok. 3100 zł netto miesięcznie. Obecne zadłużenie w czynszu wynosi ok. 60.000 zł. Ojciec małoletniego nie korzysta z pomocy ośrodka pomocy społecznej, nie pobiera zasiłku rodzinnego. Otrzymuje jedynie świadczenie 800+ na rzecz dziecka. Ojciec małoletniego leczy się na zanik mięśni i łuszczycę. Koszt leczenia to ok. 200 zł miesięcznie.

(dowód: zeznania ojca małoletniego k. 180v, informacja o przychodach z innych źródeł oraz dochodach i pobranych zaliczkach na podatek dochodowy za rok 2022 (PIT-11) k. 141-142, zestawienie spraw egzekucyjnych k. 140-144, zaświadczenie o zarobkach k. 145)

Pozwana ma 39 lat, posiada orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym. Jest zdolna do wykonywania zatrudnienia na stanowiskach pracy przystosowanych do jej potrzeb i możliwości. Obecnie jest osobą bezrobotną. Poprzednio pozwana pracowała jako strażnik-pracownik ochrony, lecz z uwagi na fakt, że firma zatrudniająca pozwaną nie wygrała kolejnego przetargu koniecznym było rozwiązanie umowy o pracę

Pozwana ma przyznaną przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w R. rentę w wysokości 1100 zł miesięcznie, która jest pomniejszana o potrącenia z tytułu prowadzonych egzekucji komorniczych do kwoty ok. 600 zł. Pozwana mieszka w mieszkaniu socjalnym razem z pełnoletnim synem D., który aktualnie również nie pracuje.

Pozwana nie jest przez nikogo wspierana finansowo. Od 16 roku życia cierpi na różne schorzenia. Ma stwierdzone upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym, osobowość paranoiczną, a także zakrzepicę oraz w 50% niedowidzi na oboje oczu. Koszt wszystkich leków to ok. 300 zł miesięcznie, pozwana nie zawsze posiada wystarczające środki finansowe, aby je wykupić. Ostatnio leki wykupiła jej sąsiadka. W tym roku, z uwagi na swój stan zdrowia była dwukrotnie hospitalizowana.

Pozwana widuje się z małoletnim powodem. W miarę swoich możliwości stara się przekazywać mu odzież oraz obuwie, które uda jej się otrzymać. Przekazuje synowi także upominki na urodziny, czy święta.

(dowód: zeznania pozwanej k. 180v, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 27, 37, decyzja Prezydenta Miasta R. k. 38, potwierdzenia wpłat, transakcji, faktury k. 39-47, 51, 169 177-179, decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w R. k. 48, 159, zaświadczenie o stanie zdrowia k. 49, decyzja Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w R. k. 50, zawiadomienie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w R. k. 52-54, informacja komornika k. 55-61, 160-161, 163-164, wydruki kart rozliczeniowych k. 62-123, świadectwo pracy k. 165-166, umowa o pracę k. 167, decyzja Powiatowego Urzędu Pracy w R. k. 168, karta informacyjna leczenia k. 172-173, 175-176, wyniki badań k. 174)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań stron oraz w oparciu o zebrane w sprawie dokumenty, których strony wzajemnie nie kwestionowały. Dlatego też Sąd ocenił materiał dowodowy jako spójny, logiczny i wzajemnie się uzupełniający. Strony nie składały dalszych wniosków dowodowych, a zebrany materiał dowodowy okazał się wystarczający do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył co następuje.

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 kro, każdy z rodziców obowiązany jest do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Zakres świadczeń alimentacyjnych ustawodawca określił w art. 135 § 1 kro, uzależniając go od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego.

Zgodnie, z kolei, z treścią art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przy czym chodzi tu o zmianę istotną bądź to w obszarze usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego bądź też możliwości majątkowych i zarobkowych zobowiązanego, czy też na obu tych płaszczyznach. (uchwała Sądu Najwyższego z 16 grudnia 1987r. III CZP 91/86). Ustalenie czy nastąpiła zmiana stosunków następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami istniejącymi podczas ustalania wysokości poprzednich alimentów.

Wysokość dotychczasowego świadczenia alimentacyjnego została ustalona prawie 8 lat temu. Oczywiście jest, że wraz z naturalnym rozwojem dziecka i postępowaniem jego edukacji wzrastają również koszty jego utrzymania. Nie mniej jednak ustawodawca wprost określa, iż usprawiedliwione potrzeby małoletniego powoda, a zatem również te które uzasadniają zmianę obowiązku alimentacyjnego, pozostają w ścisłym związku z możliwościami zarobkowymi i majątkowymi zobowiązanego.

W toku postępowania pozwana wykazała, że mimo zwiększenia usprawiedliwionych potrzeb małoletniego syna, nie jest w stanie ponieść kosztów jego utrzymania w zakresie wyższym niż dotychczas orzeczony. Pozwana posiada orzeczenie o niepełnosprawności, które choć całkowicie nie uniemożliwia jej podjęcia pracy zarobkowej (w przeszłości pozwana pracowała jako ochroniarz) to znacznie utrudnia znalezienie pracy przystosowanej do jej możliwości. Pozwana ma przyznaną rentę w wysokości 1100 zł, jednakże z uwagi na liczne potrącenia z tytułu prowadzonych wobec niej egzekucji komorniczych pozostaje jej ok. 600 zł miesięcznie. Ponadto ponosi wysokie koszty leczenia, w kwocie ok. 300 zł miesięcznie. Zdarza się, że nie stać jej na zakup niezbędnych leków. W ostatnim czasie w tym zakresie wspomagała ją sąsiadka.

Zgodnie z poglądem orzecznictwa i doktryny skutkiem orzeczenia alimentów nie może być popadnięcie jednej ze stron w stan niedostatku. Innym słowy, zasądzone alimenty nie mogą prowadzić zobowiązanego do stanu niedostatku, który wystąpi wówczas, gdy nie może on zaspokajać swoich podstawowych potrzeb (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 21.06.2016 r., I ACa 297/16, LEX nr 2106847). Dlatego też powództwo o alimenty powinno zostać oddalone, jeżeli strony osiągnęły porównywalne dochody, jak również jeżeli ponoszą zbliżone wydatki, a zasądzone alimenty doprowadziłyby do popadnięcia zobowiązanego w niedostatek (por. wyrok Sądu Najwyższego z 16.05.2000 r., IV CKN 1230/00, LEX nr 1219842) (G. Jędrejek [w:] Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2019, art. 135).

W ocenie Sądu, choć w okresie od ostatniej sprawy o alimenty usprawiedliwione potrzeby małoletniego, a także możliwości zarobkowe i majątkowe zarówno jego ojca, jak i pozwanej uległy zmianie, bowiem ojciec małoletniego obecnie posiada stałe źródło dochodu, a matka małoletniego otrzymuje rentę w nieco wyższej wysokości, to sytuacja faktyczna stron, a zwłaszcza pozwanej nie pozwala na podwyższenie jej obowiązku alimentacyjnego względem małoletniego powoda. Oboje rodzice posiadają liczne zadłużenia, nie mniej jednak to sytuacja materialna ojca małoletniego powoda jest bardziej stabilna niż pozwanej. Jest on w stanie pokrywać usprawiedliwione potrzeby małoletniego syna w dużo wyższym zakresie niż pozwana, podczas, gdy zwiększenie obowiązku alimentacyjnego pozwanej niewątpliwie prowadziło do jej niedostatku.

Zatem biorąc pod uwagę całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego, jak i wyżej powołane przepisy, Sąd uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie i podlegało oddaleniu, o czym orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 138 kro w zw. z art. 135 § 1 kro.